

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRASOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max Augenfild & Emerloh Lesner.
Heinrich Schalek, Rudolf Mosse.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Maroly & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o colônă 6 cr.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarifi și învoială.
RECLAME pe pagina a 3.a o
seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L I X I.

„GAZETA“ iese în măcare și.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șese
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajiu
I.: Pe un an 10 fl., pe șese
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
v. a. séu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 114.

Brașov, Marți-Mercuri 27 Maiu (8 Iunie).

1898.

Gubernamentalii și pactul.

Din și în și din oră în oră politicianii unguri devin mai îngrijați cu privire la întrebarea: care va fi rezultatul final al tratărilor pentru reînnoirea pactului economic cu Austria?

Până acum nici chiar partida guvernului nu este în clar asupra situațiunii reale politice și că ce poziția e decisă a lua în definitiv guvernul unguresc în fața ei. Se vede, că însuși ministrul-președinte Banffy nu e în clar încă în privința aceta și că așteaptă și el, ca și colegul său contele Thun, dela timp vre-o întorsătură favorabilă pactului.

Despre un lucru suntem ași convinși: guvernul unguresc și partida lui stăruesc în tot chipul și fac cele mai mari sforțări, ca să se potă susține raporturile de până acum cu Austria și în privința economică, și de aceea ar dori, ca contelui Thun să-i succedă a face să se voteze proiectele de lege privitoare la pact pe cale parlamentară. Și pentru cazul însă, când acesta n'ar fi posibil, sunt în contra înființării unui teritoriu vamal separat de Austria și se gândesc încă de pe acum, cum s'ar pute în acel cas, ca Ungaria să-și reguleze independent afacerile economice, însă așa, ca să se încunjiure ridicarea văzii la granița Austriei.

Duminea trecută doi corifei gubernamentali au eșit în public pentru întâia oră cu declarațiuni mai precise privitor la viitoarea atitudine în chestiunea pactului. Enunțațiunile și-le-au făcut în formă de dări de seamă înaintea alegătorilor lor. Acești corifei sunt fostul ministru de interne Carol Hyeronimi, deputat al Aradului, și Edmund Gajari, deputatul din Ciongrad.

Hyeronimi o spune sincer, că puține prospecte sunt ca pactul să se reînnoască, și că, prin urmare, Ungaria trebuie să se cugete la eventualitatea, că pactul nu se va încheia. După părerea lui, nu se potă cugeta la o prelungire a stărei provizorie de astăzi și decât dăr „Raichsrath“-ul nu va vota proiectele de lege, ce i s'au prezentat, Ungaria va trebui să-și reguleze independent afacerile amintite în legea pactului dela 1867.

Se grăbesce însă a accentua, că și în cazul, când ar deveni imposibilă reînnoirea tratatului vamal și comercial, va trebui să rămână neatinsă comuniunea privitor la afacerile externe, la armată și la finanțe, și că nu mai puțin vor rămâne în vigore dispozițiunile relative la stabilirea raporturilor de cvotă. Tot ce ar înceta, ar fi, după Hyeronimi, numai legătura economică, și deci ar trebui să fiă regulate independent tratatul vamal și comercial, dările indirecte, administrația drumurilor de fier, în fine privilegiul băncei și dispozițiunile, ce stau în legătură cu înființarea etalonului de aur (valutei).

Atât Hyeronimi, cât și Gajari s'au încercat a dovedi, că înființarea

unui teritoriu vamal de sine stătător din partea Ungariei ar aduce cu sine o mare păgubire materială a industriei austriace, de-o parte, și a agriculturii din Ungaria de altă parte. Prețurile cerealelor în Ungaria ar căde foarte tare și, după cum calculează Gajari, agricultorii ar primi pentru produsele lor cu 30—35 milioane mai puțin la an, ér industria austriacă ar încassa 60—70 milioane la an mai puțin, din cauză, că nu s'ar mai pută vinde ca până acum produsele ei în Ungaria.

Gajari a mai spus, că în cazul separării economice, Ungaria n'ar mai plăti cvota în raportul de până acuma, ci cam 41—42%, ceea ce ar însemna o mare încărcare a bugetului ei.

Pentru a evita înființarea teritoriului vamal independent, Hyeronimi e de părere, că Ungaria, în cas când nu s'ar pută reînno pactul cu Austria pe cale constituțională, să încheie un tractat comercial cu guvernul austriac, ceea ce, dăce, s'ar pută face și fără consimțământul parlamentului din Viena, dându-se garanțiile de lipsă Ungariei.

Aceasta însă este numai socotela de-acasă a corifeilor amintiți gubernamentali și încurând se va vedé, că socotela cea din târg va trebui să fiă cu totul alta.

Nu ne gândim aici la opoziția unгурescă, care a dat doveđi de mare slăbiciune și anevoiă va puté să paralizese acțiunea taberei gubernamentale. Ne gândim însă la opoziția, ce o va face Austria. Aici este a se căuta astăzi cheia pactului, nu în Ungaria.

Din Viena însă sosesc sciri funeste pentru cauza pactului. Ca mâne i se va refusa lui Thun primirea proiectelor de lege, pe cari le consideră de foarte urgente, ba Germanii par a fi hotărâți să începă érași cu obstrucțiunea, deja după prima ceteră a proiectului privitor la bugetul provisoriu.

Așa-dér speranțele în pactul economic sunt deja astăzi aprópe cu totul nimicite. Dér sunt amenințate și raporturile de drept public, prevédute în legea pactului dela 1867. Crisa, cu toate sforțările din partea Ungurilor, anevoiă va puté fi localizată. Ea va deveni generală pentru întregul sistem dualistic.

Br. Vasilco și „Budapesti Naplo“.

Scim, că „Budapesti Naplo“ a fost atacat mai tare pe br. Vasilco pentru discursul său din delegațiune. Acum citând aserțiunile foilor din România și un articol din „Independance Roumaine“, foia unгурescă insistă în deosebi asupra afirmării acestui diar, că tăcerea contelui Goluchowski înseamnă, că ministrul de externe austro-ungar consimte cu cele espuse de br. Vasilco, și dăce: N'am avut noi dreptate când am susținut, că contele Goluchowski prin tăcerea sa s'a făcut complicele baronului Vasilco, care s'a amestecat în afacerile interne ale Ungariei? Totă pressa din România judecă lucrul, ca și „Budapesti Naplo“. Ce vor dăce acum gubernamentalii? — Cum se

vede, gubernamentalii lui Banffy n'au dís și nu dăce nimic. Ei au cređut, că vor puté suprima totă discuțiunea acestui incident penibil pentru ei, prin tăcere. Dér étă, că în seși foile maghiare, ca „Bud. Naplo“, o așită din nou și printr'asta constatá numai, că nici córnelé șovinismului unгурesc nu pot cresce la infinit, că sunt momente și împrejurări, când și cei mai turbați pioneri ai lui, trebuie să taca și se'nghită deocamdată gálusca cea fierbinte, ce li-a fier'to br. Vasilco.

Pustiirea Ungurilor ardeleni.

— Unde dai și unde crepă —

Legenda despre pustiirea Ungurilor prin „Valah“ am audít'o adese-ori povestindu se. Ea s'a scris și s'a lășit tot-déuna cu scopul pervers de a deștepta și așita șovinismul masselor maghiare în potriwa Românilor și de-a face presiune asupra guvernelor unгурesci în direcția luării de măsuri excepționale contra noastră.

Acéstă legendă o debiteză acum de nou un anumit Dr. Kiraly Peter într'o broșură de vr'o 80 pag. în care spune lucruri miraculoșe, ce nu pot fi datorite decât unei bolnave fantasii.

Broșura se ocupă mai întâi de „viața familiară a poporului valah“ dăr se nu luneașă cum-va a crede, că autorul s'ar încerca să facă un studiu fiă cât de superficial asupra vieții familiare a poporului nostru țeran. Ori că s'a cređut incapabil pentru așa ceva, ori că a voit să și ia numai un punct șubred de mâncare, patriotul Kiraly în loc să stea la obiect, se acată de „popii“ și „dascalii“ noștri, dăcend despre ei, că „șin poporul într'o adencă intunecime“. Și care este, rogu-vé, acéstă „intunecime?“ — Ei „opresc poporul dela întrebuintarea limbei maghiare și-l așită contra obligamentului instrucțiunii“.

Pentru spriginirea acestei hasardate aserțiuni, scriitorășul ungur se provócă și la „doveđi“ — clocite firesce în creerul său intunecat. După producerea de „doveđi“ urméză „consecența“, și încă o consecență plină de „generositate“. El dăce, că „acestui popor nu-i trebuie libertate, ci cultură“ — deóre-ce „statul maghiar, care a scos pe bietul popor de sub absolutismul nobilimei, l'a aruncat în brațele tirăniei violente a domniei confesionale îndes-trată cu autonomiă fără de păreche, și astăzi se află într'o stare mult mai decăđută, decât înainte de 1848“....

În espunerea mai departe urméză un salt mortal grozav de îndrăzneț. După-ce vedúrăm în ce color umbroșe înfățișeză d. Kiraly starea spirituală a „poporului valah“, ne isbesce îndată cu espunerea unui lucru absolut contradictoriu aserțiunilor sale de mai înainte. Și anume, cu toate că pe acest „popor valah“ îl face rămas în cultură, totuși ni-l prezentă, ca pe eroul „amalgamării“ naționale, mai ales în Ardeal.

„Valahul pustiiesce pe Maghiar!“ — séu mai bine dís „Ungurii se valahiséză!“ Étă legenda de nou iscodită. Într'un căpitul lung al broșurei sale, Dr. Kiraly devóltă acéstă tesă — c'o „admirabilă“ perspicacitate, arătând, că mai ales la cășătorii (mixte) Maghiarul își pierde tot-déuna naționalitatea. „În ținuturile locuite de Românii, Maghiarii, cari trăsesc imprăsciați în micé enclave, cad și de dă în lupta grea cu libera lășire a elementului național valah, ei

nu sunt capabili, fără sacrificii grele, a susține acéstă luptă inegală... una după alta se derimă aceste fortărețe ale ideii de stat maghiar și locul lor îl ocupă molima valahisării“.

Cele mai triste exemple de felul acesta le află autorul broșurei în ținul dela Calota. Pe buzele poporului din Scărișor, Mărgău etc. sbóră din gură în gură tradiția demografică, că ei odinióră n'au fost nici Românii, nici țeranii, ci Ungurii și Sécuii, cari în vremuri străvechi au fost trimiși pe acolo ca, veđi Dómne, să apere țera de Turci și de Tătari. Însé cu timpul „ei toți s'au valahisat“.

Kiraly însiră vr'o 25 comune, cari odinióră au fost maghiare, ađi însé sunt valahisate, și procesul valahisării e deja încheiat în părțile acelea. Pricina acestei valahisării o atribue lipsei de proșți și învătătorii maghiari. După toate aceste fantasii îmbrăcate în suferitorul vestmânt al tiparului, autorul broșurei propune guvernului și societății maghiare următoarele remedii:

„Trebuie să aducem toate jertfele posibile pentru instrucțiunea populară și răspândirea culturii (unguresci), pentru aplicarea riguroșă a învățământului, apoi o administrație și o justiție conscientioșă! În ținuturile ardeleni, învățământul și administrația se trecă absolut în mâna statului și dintre școlele confesionale se nu mai fă suferite decât acelea, cari dau semne invederate despre patriotismul lor. De-ocamdată institutiunile naționale romănesci, respective confesionale de învățământ, se fă puse sub cel mai stricte control. Până când guvernul va aduce pe cale constituțională reforme și legi pentru cauza instrucțiunii: în școlele de rit oriental limba maghiară se fă strict obligată“....

Autorul constatá mai departe, că guvernul n'a făcut nimic în ținuturile ardelenesci mai părăsite. „Kulturegylet“-ul își are școlele lui, dăr „la porunca popilor valah“ părinții romăni nu-și dau băeții la acele școle. „Trebuie dăr, ca autonomia bisericescă confesională, care este armă contra statului maghiar, să fiă restrinsă“. La urmă dr. Kiraly cere și propune, ca „conducătorii de matricule se fă învățători de stat, să se organizeze posturi de învățători ambulanti“ etc. etc.

Unde dai și unde crepă! Așa dără maghiarisare și érași maghiarisare! Și ciudat în lucru e, că acéstă maghiarisare se cere ca preț al „valahisării“ acelor Ungurii ardeleni, despre cari nu s'a mai audít decât în cea mai nouă cronică a lui Kiraly. Pe lângă maghiarisare se mai cere stăpânirii să pună mâna și pe acele fărîmături de drepturi ale autonomiei noastre confesionale, cari au scăpat ca prin urechile acului de mâna sacriligă a guvernelor unгурesci.

Dr. Kiraly cu totă ceta șovinistilor perciunați și neperciunați, crede, că pe calea aceta va fi posibil a face să resară, ca din pământ peste nopte, acele tabere de Ungurii și Sécuii, despre cari dăce, că au fost trimise pe la Calota, Mărgău, Banfi-Huedin etc. ca să apere țera de Turci și de Tătari, și că Românii vor peri.

Ei bine, dumnilor trebuie să scie odată pentru tot-déuna, că prin legile ce le propun și le cer a-se aduce, nu vor stărpi vița romănescă din Ardeal. Adus'au guvernele unгурesci dela 1868 încóce legi peste legi de maghiarisare, făcútu-ne-au réu cât numai li-a fost în putință, și nu ne îndoim, că ne vor face încă. — dăr totuși nu ne-am unгурit, n'am pierit.

Până când noi Românii în marea luptă de apărare a limbii și naționalității vom fi stăpânii propriei noastre sorți, și pe câtă vreme noi vom fi depositories culturii noastre naționale, nu este putere în lume, care să ne pōtă răpi limba și naționalitatea. Noi n'am răpit limba nimērii, nici a noastră limbă nu vom lăsa să ni-o răpescă nimēnea.

Adunare electorală în Sighișoara.

E de interes să se știe, că în 22 Mai a. c. deputatul sas Wilhelm Meltz și-a făcut darea de sēmă înaintea alegătorilor săi din Sighișoara. După-ce l'a ascultat, adunarea electorală a luat hotărîrea, că ia la cunoștință darea de sēmă a deputatului Meltz; că aprobă necondiționat eșirea lui din partida liberală a dietei, deore-ce rămânând în această partidă, n'ar fi putut să se unescă c'o politică națională săsescă conșcie de sine; că-i exprimă recunoștința și stima pentru atitudinea sa în desbaterea Congruiei preoților necatolic; că doarece, ca și ceilalți deputați sași, cari au mai rămas în partida liberală, să iese de acolo urmând vocii poporului și ca toți deputații sași să pōtă procede unitar; în fine își exprimă dorința, ca întrēga pressă săsescă politică, să reprezente această politică națională săsescă cu energiă înăuntru și înafară.

Partidul național român din Bucovina.

Sub presidența d-lui Modest cav. de Grigorcea s'a ținut Marți, în săptămāna trecută, ședința comitetului național bucovinean, despre care „Patria“ raportă următoarele:

D-nii Dr. George Popovici, Dr. Ioan Ţurcan, B. Victor Styrcea, Myron M. Calinescu, Ilarion Onciul și T. Stefanelli și-au scusat absența, declarându-se solidari cu conclusele, ce se vor aduce.

În discursul de deschidere espune d-l Modest cav. de Grigorcea, că comisiunea esmisă pentru studiarea proiectului de organizare a partidului și-a terminat lucrările și raportul s'a distribuit membrilor de cu vreme, ca să se pōtă lua în desbatere și finaliza lucrarea în ședința prezentă.

Tot-odată indică, că pentru punerea în practică a noiei organizări se recere lărgirea dirigenței, care va avē, pe lângă executarea concluderilor referitoare la noua organizare, să facă și lucrările pregătitoare pentru alegerile dietale, cari vor urma la toamnă.

În terminii calți espune deosebitele merite ale d-lui baron Victor Styrcea, care se retrage definitiv din viața politică din cauza sănătății sale sdruncinate, rămânând să se alegă alt president în fruntea dirigenței. Comitetul ia cu regret la cunoștință retragerea d-lui baron V. Styrcea, esprimându-i tot-odată mulțămītă protocolară pentru deosebitele merite, ce și-le-a câștigat pentru țēră și națiune în decursul lungii sale activități.

Comitetul decide complectarea dirigenței cu cinci membri în mod provisoriu, până ce va intra în viață noul comitet în sensul organizării celei nouē, care se va constitui la toamnă, deodată cu alegerile pentru dieta provincială.

Raportul comisiunei esmise pentru noua organizare se primesce în unanimitate votându-se 9 rezoluțiuni.

Constituindu-se diregența provisorie se alege president d-l Iancu Lupul, vice-presidenti rămân d-nii Modest cav. de Grigorcea și Dr. Iancu cav. de Flondor, ēr secretar se alege d-l Dr. Nicu Blāndu. Membrii în dirigență: Br. Eugen Styrcea, Br. Nicu Mustatza și Dr. Iancu cav. de Volcinschi.

„Agitatorii naționaliști și prescripțiunea.“ Cetim următoarele în „Pesti Naplo“: „De curēnd Curia regescă a adus decisiunea, că „la propunerea procurorului regesc, judecătoria nu pōte repeta ordonarea curentărei singur numai cu scopul intreruperii prescripțiunei“ Decisiunea această a făcut extraordinar de mare bucurie în cercurile

naționaliste române, unde s'a reflectat la aceea, că Aurel Popovici, Brote și Albini, cari au desertat în România dinaintea sentinței, vor putē să se reîntorcă acasă după un an și jumătate, când va urma termenul prescripțiunei, și astfel aici vor putē să continue neîmpiedecați agitațiunile lor dela 1894. Din motivarea acestei decisiuni a Curiei apare însă, că bucuria lor a fost prematură, fiind-că ea (decisiunea) nu atinge cesitiunea de prescripție a executării sentințelor în valōre de drept (B. T. K. § 124), ci se referă numai la prescripțiunea procedurii penale (B. T. K. § 108). După-ce Popovici și soți au desertat dinaintea executării unei sentințe în valōre de drept, circulara de curentare a procuraturii face imposibilă prescripțiunea referitoare la ei și astfel decă se reîntore pot să-și începă agitațiunile lor contrare statului numai după împlinirea pedepsei dictată prin sentință în valōre de drept.—Notița această o publică „Pesti Naplo“ și celelalte foi maghiare așa numai ca din bun senin, fără a spune din ce pricină și cu care scop e ventilată tocmai în acest cas și în acest timp valōrea reală ori fictivă a prescripțiunei. Jezenszky pōte-că va soii motivul publicării comunicatului oficios din „Pesti Naplo“.

Societatea pentru fond de teatru român.

Adunarea generală dela Hațeg.

Raport special al „Gazetei Transilvaniei“.

Hațeg, Sâmbătă în 4 Iunie n.

Experiența trecutului ne înregistrează marile și incontestabile folose ale acelor instituții, a căror țintă este nobilizarea și oțelirea cugetului, răspândirea culturii și lustruirea inteligenței în urma cărora un popor se întărește și devine apt și demn de a vieți în seculul de lumină. Instituțiile aceste sunt nesecatul criteriu, de unde poporele, ca și indiviții, își câștigă concepția despre umanitarism, de unde poporele ca și indiviții câștigă inspirația pentru cel mai nobil sentiment, numit naționalism. Și imi vine să asemēn o națiune dăruită din belșug cu astfel de instituții în urma jertferei de sine, cu o pădure frumos cultivată, unde isvōre se găseșc în abundență, și umbra oferă sufletului oboșit recrearea necesară; ēr poporele lipsite de asemēni instituțiuni cu un bărăgan estins, unde isvōrele au secăt și numai plante neroditoare au prins rădăcini.

Nu ne vom ocupa cu feluritele instituții menite a juca un rol atât de nobil, ci vom schița în liniamente generale una, a cărei menire este îndecită și despre care odinoriă Wagner dicea, că este quint-esența operei viitorului. Această instituție este teatrul.

Și ce va să dīcă teatrul?

Răspunsul e scurt: aceea instituție, în care se cultivă cel mai înalt product al spiritului omenesc — „drama“, — product, pentru care porțile sunt deschise să devie perfect, atât ca formă estetică, cât și ca conținut apt dezvoltării unui popor; ca formă estetică, pentru-că împrejurul ei se grupēză pictura, arhitectura, muzica și poesia, prin urmare un poutpouriu al artelor; ca conținut apt dezvoltării unui popor, pentru-că pe de o parte prin conservarea vechilor obiceiuri, port, graiuri, este o stavilă de a împedeca pētrunderea streinismului, ēr prin păstrarea evenimentelor istorice, un moment de glorie și inspirație națională, ambele două proptele gigantice de-a susținē pe un popor în individualitatea sa.

Lanțurile întunerecului au zăcut asupra acestui popor român, asuprit și batjocurit, demonul indiferentismului cuprinsese sufletele încercate peste măsură de sorte și — era nopte.

Dēr ētă de departe de dincolo de munții, ce ne țineau legați, se desprinde o scântee și crește, crește mereu, devine mare, se înalță, ajunge la înălțimea munților și a început să-și verse rațele binefăcătoare de cultură și asupra acestui martir; ēr el își ridică fruntea, vede isvorul

libertății, dēr nu-i vine să credă; se sbuciumă, întinde mâna și astfel în poporul nostru incolți ideea, de-a pune basă la diferitele instituții culturale. Pe lângă altele, într'un moment genial, și aceea de-a pune basă pentru ridicarea unui teatru român. Dis și făcut.

Ōspeții. — Sēra de cunoștință.

Căți-va din ōspeți sosiseră la Hațeg încă de Sâmbătă dimineța. Intre aceștia se aflau ōspeții brașoveni: d-nii V. Goldiș, secretarul Societății, prof. P. Givulescu, S. Pușcariu, M. Popovici, cari împreună cu vre-o 7 membri din comitetul de primire din loc, în frunte cu președintele acestui comitet, d-l Sānzian, și cu d-l protopop gr. or. T. V. Gheaja, eșiseră după amēzi la gară într'u întēmpinarea președintelui Societății și a celorlalți ōspeți, ce erau așteptați cu trenul dela 5.48.

Cu acest tren sosi d-l președinte al Societății Iosif Vulcan, împreună cu alți vre-o patru ōspeți din diferite centre. Noii sosiți au fost salutați de binevenire printr'un mic discurs din partea d-lui protopop Gheaja, la care răspunse d-l președinte Vulcan, reamintind însemnătatea istorică a locului destinat pentru ținerea adunării generale din acest an. Apoi cu toții ne urcām în trāsuri și intrām în oraș.

La 8^{1/2}, ne întrunirăm la „sēra de cunoștință“ în veranda restaurantului „Corōna de aur“. Deși public n'a fost tocmai mult, totuși convenirea a fost veselă și însuflețită prin diferitele toasturi rostite de mai mulți ōspeți și de fruntașii acestui opid.

În decursul serei de cunoștință primirăm și o telegramă, — una dintre acele telegrame, cari varsă o lumină clară asupra „gentileții“, cu care sunt tractați Românii din partea stăpânirii unguresci. Telegrama venise adecă dela Livāzeny, unde *faimōsa gendarmeriā maghiară a oprit o societate de mai mulți studenți și alți Români din Tergul-Jiu, cari voiseră să vină la adunare.*

E de prisos să mai spun, ce impresie a făcut această scire asupra societății în întregi și ce legitimă indignațiune a produs ea.

Diua primă.

Orașul a îmbrăcat haină de sērbătoare. De dimineța clopotele vestesc ținerea serviciului divin și începerea sērbărei. Ambele biserici române frumos decorate. Dela pōrtă până la ușa bisericii două rēnduri de mesteacăn umbriau drumul.

În biserica gr. or. serviciul divin fū oficiat de d-l protopop Tit V. Gheaja, ēr în biserica gr. cat. de d-l vicar N. Nestor. Ōspeții, după ce asistară cât-va timp la serviciul divin în biserica gr. or., se duseră la biserica gr. cat.

La 11 ore urmă deschiderea ședinței prime, ținută într'o sală a hotelului Molnar. D-l președinte Iosif Vulcan, într'un discurs fōrte bine întocmit, arată însemnătatea istorică a acestui pământ al Hațegului, unde tot ce ne încunjōră face să ni-se ridice simțirea. Aici Traian s'a luptat cu Decebal, a ocupat țēra și a pus temelii poporului român. Multe au trecut peste acest popor, invasiuni peste invasiuni, și multe popore au dispărut, dēr el totuși a rămas. Amintesc apoi scopul și foșoul societății de teatru, îndemnă pe toți la muncă pentru îndeplinirea acestei înalte aspirațiuni și declară adunarea de deschisă.

Se aleg notari pentru ședințele adunării d-nii V. Goldiș și P. Givulescu.

Din raportul comitetului asupra activității sale dela ultima adunare generală până ađi, cetit prin d-l V. Goldiș, s'a constatat, că anul de gestiune espirat a fost unul din cei mai rodnici pentru societate. Hotărîrile luate în adunarea generală dela Orăștie au fost executate, unele chiar în sens mai larg și mai favorabil pentru interesele Societății. S'a înființat „Biblioteca teatrală“, din care au apărut până acum multe numere; s'au cerut datele bibliografice ale membrilor fondatori ai societății etc. etc. În sfirșit rōgă adunarea gene-

rală să voteze absolutoriul comitetului, espirând trei ani dela alegerea sa.

S'a ales o comisiune pentru propuneri și raportul de mai sus se predă acestei comisii.

Se cetesce după această raportul casarului, în care se constată, că această societate în decurs de 28 de ani, dela înființarea ei, s'a avētat la un capital de apōpe 120,000 fl.

S'a mai ales o comisiă pentru revizuirea acestui raport și alta pentru înscrierea de membri noi.

Ca punct penultim a fost anunțată o disertatiā a d-lui Scătil Pușcariu: „Din tainele culiselor“.

Lucrarea n'a lāsāt nimic de dorit; subiectul, unul dintre cele mai bune pentru scopul societății, a fost tratat într'un ton hazliu; modul de incurgere a operelor la disertațiunile teatrale, istoricul scenării, făcēnd o paralelă între scena veche și modernă, caracterisānd cu mult humor plăcerea estetică dezvoltată de scenăria modernă; ilustrându-și tōte afirmațiile cu glume luate din viața scenerică, — semn, că talentatul autor a cutreerat adesea culisele până a pētruns în tainele lor.

Stil ușor, pricepere multă, făcēndu se demn de lauda și mulțămīta esprimată în numele adunării de d-l președinte.

După acestea ședința primă se ridică.

*

Banchetul. Am ajuns la un punct fōrte penibil, nu dōră pentru-că menou-l n'a fost bine compus; nu dōră, că țiganii n'au cāntat cu destul sentiment, nu, Dōmne pădesce. E chestia, stimată D-le Redactor, că la ast-fel de ocasio străinii pot pētrunde mai ușor în misterele societății și în simțemintele, ce domnesc în această societate, și cu această ocasio se pot convinge, că unii dintre urmașii lui Traian dau de rușine pe divul împērat.

Permiteți să înregistrez aceste fapte aici, la rubrica banchetului, deși sunt convins, că nu vor produce nici un apetit; dēră ce este adevērat, așa să fie și se nu încunjōrām a-l da pe față.

D-l Vulcan ridică cu mult avēnt în fața unui public de vre o 150 persoane un toast la adresa monarhului, ascultat de toți participanții stānd în picioare. D-l Nestor, vicar gr. cat., ridică paharul pentru d-l președinte I. Vulcan, atât de muncitor și cu vorba și cu fapta, ēr d-l Dr. Suciu pentru întregul comitet reprezentat prin d-l președinte Vulcan și d-l secretar V. Goldiș.

Și de-odată se ridică d-l Gheaja, protopopul acestui tract al Hațegului, și într'un fel de discurs stricō tōtă dispoziția sufletescă a mesenilor, nu prea entusiasmați, prin aceea, că după-ce preamāreșce la Dumneșeire pe un primar impus cu forța, deși partea cea mai mare a locuitorilor sunt Români, preamāreșce pe un căpitan de polițiā în urma căruia zac Români buni în temnițe, și nu se șfiesce a-i numi „mārgăritare de caractere“, ridicând paharul său pentru acești mameluci și pentru „ordinele înaltei ocārmuir“.

Momentul a fost cât se pōte de distrugător, mai ales, că sus numiții n'au întârziat a răspunde cu multă afectiō în „limba statului“.

S'au mai ținut și alte toasturi pentru popor, pentru președinte etc. Toastul ultim fū acela al d-lui V. Goldiș, ținut la insistența publicului. D-sa citēză povestea cu împēratul, care în tot-dēuna cu un ochiū rīdea, cu altul plāngea. 'Mi plānge și mie un ochiū, dice, când compar trecutul cu prezentul și vēd, cât mai este de dorit în aceste locuri; alt ochiū însă îi ride, privind la tineră mlădiță, ce crește în continuu prin această societate. Vorbitorul termină frumosul său toast închinând pentru d-l președinte și „pentru națiā“.

Banchetul a durat până pe la 5^{1/2} ore Desēră concert și teatru, ēr māne ședința a doua.

Afacerea-Vorsak.

Afacerea acésta, despre care am informat pe cetitorii noştri într'unul din numerii trecuţi, şi din care pressa jidano-maghiară a făcut cap de acusaţie contra episcopului *Strossmayer* şi a nunciului *Taliani* din Viena, începe a se arăta cu totul în altă lumină.

După „Pester Lloyd“ e fapt, că episcopul *Strossmayer* s'a adresat la Roma cu rugarea să-i permită, ca *Vorsak* să fie numit episcop consacrat şi în consecenţă să fie consacrat şi preconisat. Tot ce s'a mai spus în acésta afacere — dăce „P. Lloyd“ — sunt pure combinaţii, deore-ce nici un factor competent n'a recunoscut, că Curia Romană ar fi provocat de fapt pe nunciul din Viena, ca în afacerea acésta să mijlocască deciziunea monarhului şi că *Taliani* ar fi neglijat a satisface acestei însărcinări. Din stadiul cunoscut de până acum al afacerii, reiese lămurit, că persoana nunciului nu pôte fi amestecată în acest joc frivol provocat de pressa maghiară doritoare de sensaţii. „Pester Lloyd“ constată însuş, că numirea lui *Vorsak* nu pôte avé urmări păgubitoare pentru dreptul de stat; numirea lui este cestiune curat bisericească, care îl priveşte pe Papa. Dela restabilirea constituţiei în Ungaria nu s'a mai invitat cazul, ca o astfel de numire să se fi întemplat fără seirea monarhului. Dacă dăr s'a întemplat o greşală, aceea — dăce guvernamentalul jidano-maghiar — pôte să-l privească în primul rând pe episcopul *Strossmayer*. Ori cum s'ar fi întemplat lucrul, aici la nici un cas nu pôte fi vorba de o vătămăre de drept, care ar reclama protestarea guvernului ungar.

„*Agramer Tagblatt*“, organul opoziţiei croate, ocupându-se cu acésta afacere scrie următoarele: „Mereu se amintese, că guvernul unguresc trebuie să se amestece în atacere şi că ministrul maghiar de culte a făcut paşi, ca Banul să fie însărcinat dela Budapesta a împedeca preconisarea lui *Vorsak*. Aici trebuie să întrebăm, că ce are guvernul unguresc la acésta numire şi cum vine el peste tot să se amestece în lucru?.. În legi, în pactul cu Ungaria nu este nici un punct, care s'ar puté referi la acésta. Ministrul-preşedinte *Banffy*, după cum bine ne aducem aminte, a dat o ordonanţă, în care a ventilat principiul, că între altele chiar şi numirea de episcop în Croaţia ca de sub ingerinţa lui. Acésta este o esagerare, ca şi care mai eclantată nu ne putem închipui. Este sciut, că patria noastră în afaceri de culte se bucură de autonomiă deplină, şi în urma acésta şi numirea de episcop croaţi este un lucru, care aparţine cercului de influenţă al guvernului nostru regnicolar, respective al ministrului croat. Guvernul unguresc n'are dăr decât numai dreptul, că-i stă în liberă voie a-şi alătura şi el părerea la recomandăţia guvernului croat, reţinându-se dela ori-ce amestec. Astfel stă lucrul în lumina literilor legii. Înse, regretabil, în afacerile noastre cu Ungaria de mult legea şi praxa sunt două lucruri cu totul deosebite.

Părerea acésta o susţine şi „*Pol. Corr.*“ din Viena, care dăce, că aici fiind vorba de „coadjutor în pontificalibus“ numirea lui *Vorsak* aparţine competenţei episcopului.

Apare deci, că sgomotul făcut de pressa maghiară cu numirea lui *Vorsak* de episcop coadjutor, se reduce la o manevră prost arangiată din partea şovinismului unguresc, care ar vré să nimicească tot ce nu-i pe gustul său.

SCIRILE DILEI.

— 26 Maiu v.

Fantome şi visiuni. Din *Arad* li-se telegrafază tuturor foilor unguresci, că „*Valahii*“ de acolo ar fi comis un „atentat“ asupra unei „şatre“ maghiare, ce s'a ridicat pe parcul-Baross din incidentul adunării de constituire a „*nemzeti szövetség*“-ului în *Arad*. „*Şatra*“ a fost sfâşiată şi murdărită de ómeni necunoscuţi. Ungurii din *Arad* bănuiesc pe „*Valahii*“, ba se află chiar şi o foie ungurescă din *Peşta*, care în vederea acestui „cutezat atentat valah“

scrie un prim articol, în care învinuesce „*Liga*“ din Bucureşti, ca autor moral al faptului, ér ca scrisese ei să fiă şi mai şi, dăce: „Acéstea le punem pe răvaşul politicilor români orbiţi şi dă de dă vom cere să ne tragem séma cu ei pe totă linia“. — Adece ce? Dăr să nu comentăm: Ungurii aradanî să răsboiesc cu fantome şi visiuni.

Studentii români din Oradea-mare urmăriţi. Mare svon au făcut foile unguresci cu protestul, ce l'au ridicat studentii români dela Academia de drept din Oradea-mare din incidentul oprirei adunării din *Blasiu*. O foie ungurescă vestesce acum, că procurorul din Sibiu (protestul s'a publicat în „*Tribuna*“) aflând, că protestul formeză „agitaţiune contra statului“, l'a trimis direcţiunei Academiei din Oradea-mare, ca să pornască cercetare contra redactorilor protestului şi să pedepsască pe autori. — No ke tare-i minunat!

Episcopul Majlath vizitând de curând şi *Abrudul* şi satele dimprejur a făcut observarea, că credincioşii lui catolici neavând biserici romano-catolice, viziteză bisericile calvine. În urma acésta a dispus ca romano-catolicii în asemeni casuri să viziteze mai bine bisericile Românilor. Aşa raporteză unii. Alţii éráşî anunţă, că *Majlath* ar fi dispus, ca romano-catolicii, cari trăiesc risipiţi, mai bine să nu viziteze nici o biserică, decât una eretică. Foile unguresci însé cred mai mult în cea dintăi versiune şi nu prea sunt încântate de acésta orânduire a episcopului romano-catolică din *Ardeal*.

Român decorat de Ţarul. Cetim în „*Patria*“ din *Cernăuţi*: Compatriotul nostru d-l *Dr. E. Grigoroviţa*, care se află actualmente în *Berlin*, a fost decorat de M. Sa Ţarul Rusiei cu ordinul *St. Stanislav* clasa III.

Atentat contra episcopului sərbesc Zmejanovich. Din *Verset* se anunţă următoarele: Duminecă dimineţa, când episcopul *Zmejanovich* se întorcea dela biserică spre reşedinţa sa, scriitorul de avocat *Popovits* l'a atacat c'un par mare, voind să-l lovască. Loviturile au fost prinse de secretarul şi de husarul episcopului. Atentatorul a fost prins şi bătut şi legându-l a fost dus la poliţia.

Promovare. D-l *Ioan Sliam*, candidat de avocat în cancelaria d. *Dr. Al. Cheresteş*, a fost promovat la 4 Iunie n. în sala festivă a universităţii din *Cluşiu* la gradul de *universi juris doctor*.

Un preşedinte de republică ucis. Din *New-York* se telegrafază, că *Heureaux*, preşedintele republicei *San Domingo* a fost atacat şi ucis.

Cununiă. D-l *Ioan Hurubean* din *Varviz* şi d-şora *Lucreţia Cotta* din *Bicaz* îşi vor serba cununiă la 9 Iunie n. în biserica gr. cat. din *Bicaz*.

Din Orient.

(O răscolă în *Turchestan*. — O notă bulgară.)

Foia oficială rusescă anunţă următoarele: În 29 Maiu n. a isbucnit în districtul *Marghilau* din provincia *Ferghana* (*Turchestanul-rusesc*) o răscolă. Califul *Isan Mohamed Ali* a proclamat „răsboiul sfânt“ şi tăind firul telegrafic a pătuns în fruntea unei cete numérose în *Andidsan*. La 30 Maiu el a atacat tabéra celor două companii ale batalionului din *Turchestan*. În lupta acesta au cădut 27 soldaţi şi 16 au fost răniţi. Deşi atacul s'a făcut prin surprindere, totuş companiile s'au recules în grabă, au respins atacul şi prin focurile din puscă au împrăsciat pe răscolăţi. Acestia au pierdut 11 morţi şi 8 răniţi. Răscolăţii respinşi au trecut dimpreună cu conducătorii lor peste *Karadar* şi *Chakiad*. Ei au fost persecutaţi de-o companie pedestreime şi de cavaleria.

După o seire mai nouă corifeii au fost prinşi şi arestaţi. La porunca Ţarului guvernatorul militar a fost destituit, învinuit fiind cu neglijenţa oficiului său.

Din *Constantinopol* se telegrafază, că agentul bulgar *Markov* a înmănat marelui vizir o notă, în care însă 13 casuri de ucidere şi de alte violenţe comise în mare parte de soldaţi turci în vilajetul *Üsküb* contra Bulgarilor. *Markov* descrie în nota sa efectul stricăcios, ce l'au făcut aceste casuri în *Bulgaria*. El cere tot-odată rechiământarea lui *Hafiz* paşa, care este învinuit de neglijenţă în oficiu.

Pórta a încunoscintat pe agentul său din *Muntenegru*, că o pază muntenegrenă dela graniţa a ucis pe un curier postal turcesc, ér lângă *Beran* a fost atacat şi aprins un sat mohamedan.

Astfel de acte de vandalism, ce se întemplă în Peninsula-balkanică, se repetă aprópe dălnic. Ele denotă stările medievale din acea parte a Europei, unde siguranţa personală, averea şi viaţa sunt numai o frasă.

Asociaţiunea naţională aradană.

CONVOCARÉ.

În conformitate cu dispoziţiile §. 9 şi 10 din statute, prin acésta convocăm adunarea generală ordinară a „Asociaţiunii naţionale aradane pentru cultura poporului român“ pe 12 Iunie st. n. a. c. la órele 11 a. m. în localităţile Asociaţiunii din strada *Zrinyi* Nr. 4 b. în *Arad*, cu următoarea

Programă: 1) Esmiteria unei comisiuni pentru invitarea P. S. S. D-nului Episcop *Ioan Meşianu*. 2) Deschiderea adunării generale prin preşedinte. 3) Raportul general al adunării. 4) Raportul cassarului Asociaţiunii. 5) Raportul bibliotecarului şi economului. 6) Censurarea acestor rapórté. 7) Propuneri şi interpelări. 8) Dimisionarea direcţiunii. 9) Restaurarea direcţiunii. 10) Inchiderea adunării prin preşedinte.

Invităm la acésta adunare a Asociaţiunii naţionale aradane pentru cultura poporului român pe toţi membrii fundatori, ordinarî şi ajutatori ai acestei Asociaţiuni, precum şi pe toţi binevoitorii ei şi sprijinatorii culturii românesce.

Arad, din şedinţa direcţiunei Asociaţiunii, ţinută în 25 Maiu st. n. 1898.

Petru Truţia, mp. Dr. *George Proca*, mp. director primar. secretar.

NB. În séra dălei de 12 Iunie tinerimea română din *Arad* va aranja o petrecere de dans în păduriţa oraşului în folosul Asociaţiunii.

Răsboiul ispano-american.

O învingere a Spaniolilor.

Pe cum am anunţat, Vineri s'a dat din nou la *Santiago de Cuba* o luptă între Spaniolii şi Americanii.

Despre lupta acésta se telegrafază următoarele din *Madrid* cu data de 3 Iunie:

O mare corabiă pancerată americană şi un încrucişător auxiliar au încercat să străbată în portul *Santiago*. Serviciul spaniol de spionagiu a observat acésta numai decât şi fortul *Morro* şi tunurile de pe „*Reina Mercedes*“, precum şi bateriile din fortul *Socapa*, apoi torpilorii, începură focul asupra inimicului. Incrucişătorul american „*Merrimac*“ a fost cufundat de cătră corăbiile şi torpilorii spaniolii, ér corabia cea mare americană pancerată a fost constrânsă a-se retrage. Pe bordul corăbiei „*Reina Mercedes*“ se află un locotenent şi 7 matrozii ai corăbiei americane cufundate. Sórtea celorlalţi matroz e necunoscută.

O altă telegramă din *Madrid* spune, că întreg personalul de serviciu al corăbiei „*Merrimac*“ s'a prăpădit, ér cei-ce au scăpat sunt în captivitate spaniolă. Ministrul-preşedinte *Sagasta* a declarat, că Spaniolii au raportat la *Santiago* o victoriă strălucită.

Victoria Spaniolilor se confirmă altfel şi din parte americană.

Seirea victoriei dela *Santiago* a produs mare bucuria şi însufleţire la *Madrid*. Regina-regentă *Maria Cristina* a dat ordin, ca apărătorii spaniolii dela *Santiago* să fiă felicitaţi. Victoriei Spaniolilor i-se dă o mare însemnătate, fiind-că de aici apare, că Americanii şi-au întors privirile de că-

tră *Havanna*, îndreptându-şi-le spre *Santiago* — dăr nici aici nu li-a succes până acuma a dobândi vr'un succes în favorul lor.

Răsboiul şi puterile.

S'ar păré, că puterilor mari europene li-s'a urit de acest răsboi, care nu pôte fi decât spre paguba tuturor. „*Novosti*“ din *Petersburg*, organul ministeriului rusesc de esterne, dăce că e timpul suprem, ca acestui răsboi, — care tinde numai la nimicirea economiilor naţionale şi la nimicirea oraşelor înfloritoare — să i-se facă odată sfârşit. Foia rusescă esprime părerea, că Spania acum nu pôte să se adreseze puterilor, pentru-că acésta ar însemna un fel de capitulaţiune. America însă trebuie să se subordoneze pretensiunile sale judecăţii puterilor, lucru pe care ea nici nu pôte să-l evite, fiind-că situaţia ei nu este de loc favorabilă de a puté să se opună unei flote unite a 2—3 puteri. Europa dăr trebuie să-i ridice cuvântul ei puternic şi să facă éráşî pace.

Articolul fôiei rusesce a produs pretutindenî adencă impresiune, mai ales însă la *Washington*.

ULTIME SCIRI.

Viena, 6 Iunie. Partida progresistă germană şi partida poporală au avut o conferenţă, în care au hotărit, să nu lase a se ceti proiectele guvernului. Se crede, ca sigur, că opoziţia va face éráşî obstrucţiune.

Viena, 6 Iunie. Se asigură, că în urma atitudinii ostile guvernului a partidelor parlamentul va fi amănat.

Atena, 6 Iunie. Armata grecescă a ocupat din nou *Larissa*.

Londra, 6 Iunie. În *New-York* e mare bucuria, că Americanilor li a succes a bloca *Santiago de Cuba*. *Admiralul Sampson* va rămâne şi mai departe la *Santiago*, ca să împiedece pe Spaniolii a nimici rămăşişele corăbiei „*Merrimac*“, care a fost cufundată de Americanii, ér nu de Spaniolii, cu scop de a astupa canalul străimt ce duce în port şi astfel a face imposibil corăbiilor spaniole a naviga.

Londra, 6 Iunie. Lui „*Standard*“ i-se comunică din *Londra*, că Papa a adresat câte-o scrisóre împéraţilor *Francisc Iosif* şi *Wilhelm*. Papa scrie, că situaţia precară de adă a Italiei este cauzată de împiedecarea catolicilor de-a avé influenţă în transformarea raporturilor interiere ale ţerii. Papa rógă pe ambii domnitori să-l împărtăşescă de bunăvoinţa lor şi să mijlocască, ca guvernul italian să facă propuneri acceptabile din partea s. Scaun. Dacă pretensiunile drepte ale Curiei Romane ar fi împlinite, Italia n'ar puté decât să câştige şi decât Papei i-s'ar reda libertatea şi independenţa, Italia prin acésta s'ar întări în unitatea ei, urmând era păcii şi a bunăstării.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Medic român în *Karlsbad*.

Medic universal

Dr. Romulus L. Crăciunu

Medic clinic în spitalul univers. imp. reg. din *Viena* (clinica D-lui consilier de curte Prof. *Neusser*). Specialist pentru morburile interne. Medic al asociaţiunei pentru îngrijirea studenţilor morboşi din *Viena*. Protector: *Majestatea Sa împératul* etc etc.

Ord. din 1 April până în 1 Octomvre dela órele 6—9 a. m. şi 3—5 p. m. în *Mühlbadgasse* casa „*Schwarzes Ross*“. 21

Cursul la bursa din Viena.

Din 5 Iunie 1898.

Renta ung. de aur 4%	120.95
Renta de corone ung. 4%	99.15
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	119.10
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.—
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	119.80
Bonuri rurale ungare 4%	97.10
Bonuri rurale croate-slavone	97.75
Impr. ung. cu premii	157.20
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	138.75
Renta de argint austr.	101.90
Renta de hartie austr.	101.70
Renta de aur austr.	121.15
Losuri din 1860.	142.50
Acții de-ale Băncii austro-ungară	913.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	400.50
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	359.50
Napoleondorî	9 54 1/2
Mărci imperiale germane	58.87 1/2
London vista.	120.45
Paris vista	47.62 1/2
Rente de corone austr. 4%	101.50
Note italiene.	44 35

Cursul pieței Brașov.

Din 7 Iunie 1898.

Bancnota rom. Cump.	9.53	Vënd.	9.55
Argint român. Cump.	9.48	Vënd.	9.50
Napoleond'orî. Cump.	9.54	Vënd.	5.57
Galbenî Cump.	5.60	Vënd.	5.65
Ruble Rusesce Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesce Cump.	10.70	Vënd.	—
Seris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

Bursa de București.

din 1 Iunie n. 1898.

Valori	Do- bună	Scad. cup.	Cu ban gata.
Rentă română perpetuă 1876	5%	Apr.-Oct.	100 1/4
Renta amortisabilă	5%	" "	99 1/8
" (Impr. 1892)	5%	Jan.-Iul.	101 1/2
" " 1893	5%	" "	101 1/2
" " 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	98 3/4
" " (Impr. de 32 1/2 mil.	4%	Jan.-Iulie	91 3/4
" " (Impr. de 50 mil.	4%	" "	93.—
" " (Impr. de 274 m. 1890	4%	" "	93.—
" " (Impr. de 45 m. 1891	4%	" "	93.—
" " (Im. de 120 iul. 1891	4%	" "	93.—
" " (Im. de 90 mil. 1896	4%	" "	92 1/2
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	5%	Mai-Nov.	100 1/8
Oblig. Casei Pensiuilor fr. 300	10	" "	—
Oblig. comunei București 1888	5%	Jan.-Iul.	100.—
" " " " 1884	5%	Mai-Nov.	—
" " " " 1888	5%	Iun.-Dec.	—
" " " " 1890	5%	Mai-Nov.	98 1/2
Scrisuri fonciare rurale	5%	Jan.-Iulie	93 1/8
" " " " urbane București	5%	" "	—
" " " " Iași	5%	" "	98 3/4
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	" "	92.—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v	—
Banca Națion. ult. div. 86.—	500	intr. v.	2240
Banca agricolă	500	150 v	821.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	intr. v.	461.—
Nationala de asig. ult. div. 43 lei	200	" "	516.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	" "	523.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	" "	90.—
Soc. Rom. de Hartie ult. —	100	" "	110.—
"Patria" Soc. de asig. ult. d. 4 lei	100	" "	—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	" "	—
" " " 2 em. u. d. 0	100	" "	—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	300	" "	—
"Bistrița" soc. p. f. hârtii 30 1/2	1000	" "	—
Societ. p. const. de Tramways	200	" "	—
10 franci aur			

SCOMPTURÎ:

Banca naț. a Rom.	5%	Paris	2%
Avansuri pe efecte	6%	Petersburg	4 1/2%
Casa de Depuneri	5 1/2%	Berlin	3%
Condra	4%	Belgia	3%
Viena	4.—	Elveția	4%

Târgul de rimători dia Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 31 Mai de 41,685 capete, la 1 Iunie au intrat 108 capete și au eșit 560 capete rămânând la 2 Iunie un număr de 41,297 capete.

A V I S !

Prenumerățiunile la **Gazeta Transilvaniei** se pot face și reînnoiri și când căla 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonați să binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca expedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonază din nou să binevoiască a scrie adresa amur și să arate și posta ultimă.

Se notăză marfa: nugurască veche grea dela — cr. până la — cr. marfa ungurescă tinără grea dela 59.— cr. până la 59. 1/2 cr. de mijloc dela 58.— cr. până la 59.— cr. ușorâ dela 58.— cr. până la 59.— cr.

Anunț.

Se publică din nou concurs cu oferte în scris pentru arândarea pe 9 séu mai puțin ani a stupinei numită „Cristof”, — 116 jugere comasate cu grădină de pomi, situată între Brașov și Stupini. Doritorii au să și înainteze ofertul, în care să fiă scrisă și cu litere suma oferită pentru arândarea stupinei, și să depună vadiul de 10%, în termin de 30 de zile dela cea dintâi publicare, la: Epitropul Sterie Stinghe (piața Prundului Nr. 18), dela care își pot lua și informații mai de aproape.

Comitetul parochial al Bisericei Sf. Nicolae.
Nr. 214, —3

Pentru Bicicliști:

Veste,
Pantaloni,
Gamașe,
Ciorapi.

Pentru Turiști:

Cămăși,
Gamașe,
Cingători și
Cingători de dame

se află în asortiment mare la

Gheorghe Foith
împletituri mecanice.
Brașov, Str. Porții 21

Fabricate proprii de împletituri.

Fabricate proprii de împletituri.

Apa amară purgativă „Francisc Iosif“

premiată cu 10 medalii de aur și în urmă singură premiată cu marca medalii milenară.

Domnul profesor Dr. Purjesz Zsigmond analizând numita apă dice: „Apa amară purgativă „Francisc Iosif“ o întrebuințez totdeauna bucuros în casuri corăspunzătoare, deoarece efectul ei de obicei se prezintă fără nici o apariție secundară neplăcută“.

Clușiu, August 1897.

Prof. Dr. Purjesz Zsigmond m. p.

Se capătă în tot locul.

12--11.132 Direcțiunea în Budapesta.

ANUNCIURI

(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrisei administratiunii. In cazul publicării unui anunț mai mult de odată se face scădemânt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administ. „Gazeta Trans.“

Lucrări de legătorie de cărți.

Wilhelm Haydecker
legător de cărți, și lucrător de galanterii,
Brașov, Strada Porții Nr. 22.

Recomandă Onoratului public dela oraș și dela sate

Legătoria sa de cărți,

ce esistă de 14 ani cu cel mai bun renume și este mult mărită și din nou arangiată cu 9 mașini diferite.

Se efectuesc toate lucrările ce cad în sfera legătoriei de cărți, dela cea mai simplă carte de școlă legată, pâna la cea mai fină legătură de lux în piele, catifea, mătase, pluș, pânză etc. esecutând cât se pôte de bine și de esact.

Având lucrători de tôte specia escelent pregătiți, această legătoria de cărți pôte se esecute iute și fôrte ieftin tot ce se pôte cugeta mai bun în aceste lucrări.

Lucrări de galanterii, passepartout, cartonage etc. în tôte esecutiunile posibile.

Despărțemânt deosebit pentru legarea cărților comerciale, protocoalelor pentru autorități și oficiilor comunale, cu un personal anume instruit pentru acesta; cel mai durabil și cel mai practic mod de legat.

Tipăresce inscripțiuni pe pantlici de cununii și la stéguri etc.

WILHELM HAYDECKER,
legător de cărți,
Strada porții Nr. 22.

17-0

Strada porții Nr. 22.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Târgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURÎ.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru tôte speciile de serviciuri

BILANȚURÎ.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisorî.
Couvercle, in tclă mărimca.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURÎ
și RESTAURANTE.

PREȚURÎ-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Târgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

Numere singuraticce din „Gazeta Transilvaniei“ a 5 cr. se pot cumpóra în librăria Nicolae I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.